

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И
ПРОСТОРНОГ ПЛАНИРАЊА

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF ENVIRONMENT
AND SPATIAL PLANNING

Постројење за физичко-хемијски третман отпада

Управљање опасним отпадом

Опасан отпад због свог порекла, састава или концентрације опасних материја може проузроковати **опасност по животну средину и здравље људи**

Управљање опасним отпадом укључује:

- сакупљање
- разврставање
- транспорт
- складиштење
- третман и/или рециклажу
- одлагање или поновну употребу
- мониторинг

Карактеристике опасног отпада

Опасан отпад има најмање једну од опасних карактеристика које су утврђене посебним прописима, укључујући и амбалажу у коју је опасан отпад био или јесте упакован и може бити:

- Запаљив
- Корозиван
- Токсичан
- Радиоактиван
- Експлозиван

Преглед стања опасног отпада у Републици Србији

- Опасан отпад се тренутно налази на свим депонијама и сметлиштима у Републици Србији.
- Индустијски опасан отпад је тренутно привремено ускладиштен унутар индустријских комплекса широм Србије укључујући и вашу општину као и општине у окружењу. У великом броју случајева предметни отпад није ускладиштен у складу са прописима и представља потенцијални ризик по животну средину и здравље становништва.

Управљање опасним отпадом у Републици Србији

- Недостаје основна инфраструктура за третман и одлагање опасног отпада
- Не постоји постројење за централно складиштење, термички и/или физичко-хемијски третман отпада
- Највећи број предузећа није у производне трошкове укључио део трошкова који би били усмерени на решавање проблема опасног отпада
- Принцип загађивач плаћа се не спроводи у пракси у задовољавајућој мери

Управљање опасним отпадом у Републици Србији

- Опасан отпад који настаје у процесу производње одлаже се у привремена складишта, унутар локација произвођача или се исти извози на даљи третман (што представља реткост-због великих трошкова)
- У привременим складиштима су нагомилане историјске количине отпада које представљају потенцијалну опасност по животну средину и здравље људи
- Огромне количине опасног отпада предузећа складиште на сопственим депонијама, које не задовољавају минималне мере заштите животне средине
- Део опасног отпада заврши на општинским депонијама или дивљим депонијама / сметлиштима.

Највећи потенцијални загађивачи

- Постојећа IPPC постројења, која морају до 2015 године да сведу свој утицај на животну средину у дозвољене границе и да прибаве интегрисану дозволу.
- Индустријска предузећа
- Комерцијална предузећа
- Пољопривредна предузећа

Оквир за управљање опасним отпадом

- Извоз опасног отпада је скупо решење и представља високе финансијске трошкове за привредне субјекте и државу.
- Неопходно је изградити постројење за третман опасног отпада на територији Републике Србије – један од услова наше земље у оквиру Партнерства за мир.
- Ревизија и усвајање Националне стратегије управљања отпадом за наредни период је законска обавеза и предвиђа изградњу оваквог постројења.
- Израда Плана управљања опасним отпадом у Републици Србији је законска обавеза.
- Неопходна је ревизија Студије изводљивости за управљање опасним отпадом коју је израдила консултантска кућа SOFRECO (финансирала ЕАР, 2004. године)

Циљ Студије изводљивости за управљање опасним отпадом

- Утврђивање економске оправданости за изградњу савременог постројења за физичко–хемијски третман опасног отпада у Републици Србији
- Процена трошкова за изградњу неопходне инфраструктуре за безбедан и поуздан третман и одлагање отпада произведеног у Републици Србији
- Процена смањења постојећих количина опасног отпада које се налазе на депонијама и унутар индустријских комплекса.
- Главни циљ изградње постројења за физичко–хемијски третман опасног отпада је да се омогући безбедан третман и одлагање остатака после третмана на безбедан начин, уколико остатак нема даљу употребну вредност и ако се не може на други начин одложити (на пример: на комуналну депонију).

Постојећом студијом изводљивости предвиђено је

- Планирани капацитет постројења за физичко–хемијски третман опасног отпада је 43.000 t/год
- Површина локације од најмање 20 ha за постројење за физичко–хемијски третман опасног отпада са складиштем остатака након третмана и објектима за складиштење до третмана
- Постојење је пројектовано да третира опасан неоргански отпад који садржи хромате, растворе киселина, база, галванске растворе и друге материје, користећи адекватне и безбедне поступке
- Предвиђена је технологија која неће негативно утицати на животну средину и здравље становништва, што је један од предуслова за доделу средстава за финансирање изградње из фондова ЕУ
- Постојење ће бити пројектовано да обрађује количину неорганског отпада који се годишње генерише у Републици Србији.

Технологија је безбедна по животну средину и здравље људи

Предвиђене технологије за физичко-хемијски третман наведеног отпада су у складу са најбоље доступним техникама односно технологијама које се примењују у земљама ЕУ и као такве неће имати негативан утицај на животну средину и здравље становништва односно неће постојати емисија загађујућих материја у ваздух, воду и земљиште.

У постројењу се неће прерађивати:

- Радиоактивни отпад
- Канцерогене материје
- Експлозивне материје

Изградња инсенератора, спалионице на предметној локацији се не планира

Добит од улагања у изградњу постројења на основу финансијске анализе

Према спроведеним финансијским анализама добит од улагања у изградњу Постројења за физичко-хемијски третман отпада износи:

- **70 EUR/t** за Постројење,
- **50 EUR/t** за Складиште,

Што укупно износи **120EUR/t** отпада што за пројектовани капацитет од **43 000 t/god** износи :

120EUR/t X 43 000 t/год = 5.160.000 EUR/год -
укупна финансијска добит од експлоатације овог
Постројења

Корист коју ће остварити Република Србија изградњом постројења

- Остваривање неопходних услова за заштиту животне средине и одрживи развој
- Смањење ризика по здравље људи и животну средину изменом садашње праксе поступања са опасним отпадом
- Оправданост инвестиционих улагања у области животне средине
- Могућност коришћења средстава из фондова међународних финансијских институција кроз донације или кредите
- Развој привредних субјеката који се баве управљањем отпадом
- Смањивање количина непрерађеног опасног отпада из претходног периода
- Стварање услова за спровођење санације, рекултивације и ремедијације контаминираног земљишта

Услови ЕУ за доделу средстава везано за локацију за постројење

- Да се налази у централном делу Републике Србије
- Да је у близини магистралног пута и да постоји задовољавајућа инфраструктура
- Да се поштују прописи Републике Србије (посебно из области животне средине и просторног планирања), као и регулатива ЕУ

Пројекат Изградње постројења за физичко–хемијски третман опасног отпада

- Пројекат је од националног значаја за управљање опасним отпадом.
- Влада Републике Србије је, својим закључком 05 Број: 353-5833/2008. од 25.децембра 2008. године, задужило Министарство животне средине и просторног планирања за носиоца активности у реализацији пројекта „Изградња постројења за физичко-хемијски третман отпада“. Истим закључком Владе Републике Србије ово министарство је задужено да, у сарадњи са Министарством одбране, сачини споразум о међусобној сарадњи у циљу утврђивања коначне локације за изградњу постројења за физичко-хемијски третман отпада у Републици Србији и предузме одређене радње ради преношења права коришћења над утврђеним земљиштем-локацијом.

Одабир најпогодније локације

- Министарство одбране и Министарство животне средине и просторног планирања су активно учествовали у активностима од интереса за проналажење локације за изградњу постројења
- Предметне локације, које је заједничка комисија обишла, су предложене од стране Министарства одбране, које је корисник истих а планиране су за напуштање

На основу низа критеријума је одабрана следећа локација:

- Кат. парцеле број 2644/4, 2644/8, 2644/9, 2644/10 и 2644/11, општина Ћуприја, КО Ћуприја ван града,
- Корисник - Министарство одбране,
- Укупна површина - 28 ha 33a 13m²
- Предметна локација је деградирана приликом бомбардовања 1999. година – неплодно земљиште као и њиве 4. и 5. класе.

Користи које ће имати Општина

- 200.000.000 динара из Националног инвестиционог плана за реализацију пројеката на територији општине Ђуприја
- Изградња нових путева и ревитализација постојећих-петља на Везиревом брду, нови пут од индустријске зоне са прилазним путем будућем објекту, изградња пута ка Новом Поповцу
- Инфраструктурно опремање индустријске зоне
- Завршетак спортске хала

Користи које ће имати Општина

- За рад овог постројења биће потребно ангажовати око 100 запослених за рад у Постројењу и 24 запослена за рад у Складишту.
- Указује се потреба за отварањем нових предузећа која ће бити ангажована за потребе рада а бавиће се транспортом, сакупљањем, разврставањем отпада итд.
- Чистија животна средина на подручју Општине смањењем количина опасног отпада.

Финансирање Пројекта Изградње постројења за третман опасног отпада

Из фондова Европске уније је предвиђено да се за реализацију овог пројекта кроз инструменте предприступне помоћи – IPA издвоји око 14 милиона евра

- Кроз ИПА2009 пројекат “Постројење за прераду опасног отпада – фаза 1” у вредности од 3 милиона евра предвиђена је:
 - ✓ Израда Студије о процени утицаја на животну средину
 - ✓ Израда главног пројекта
 - ✓ Израда техничке/тендерске документације непоходне за изградњу постројења
- Очекује се да реализација ове фазе пројекта отпочне 2010.године

Финансирање Пројекта Изградње постројења за третман опасног отпада

- Кроз ИПА2010 пројекат “Постројење за прераду опасног отпада – фаза 2” у вредности од 11 милиона евра планирано је финансирање:
 - ✓ Изградње неопходне инфраструктуре за безбедан и поуздан третман опасног отпада
 - ✓ Обука запослених у постројењу и складишту, као и обука свих запослених који ће бити укључени у систем управљања опасним отпадом
- Очекује се да реализација ове фазе пројекта отпочне 2011.године
- Финансијска средства ће се користити сходно процедурама Европске Уније

Учешће локалне самоуправе, НВО, заинтересованих органа, организација и јавности, прилико доношења одлука о изградњи постројења

- **Уставом Републике Србије**, ("Сл.гласник РС", бр..../06), (члан 74.) сваком појединцу загарантовано је право на здраву животну средину и право на благовремено и потпуно обавештење о њеном стању. Свако је дужан да чува и побољшава животну средину. Право на информисање о животној средини третира се као једно од основних људских права - тзв. људско право "треће генерације".
- **Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја**, ("Сл.гласник РС", бр.120/04), детаљно дефинише појам информација од јавног значаја и појам органа јавне власти и даје квалитетну подлогу за успешно остваривање права на приступ информацијама од значаја у области животне средине.

Учешће локалне самоуправе, НВО, заинтересованих органа, организација и јавности, прилико доношења одлука о изградњи постројења

- **Законом о заштити животне средине** утемељује се право на учешће јавности у поступцима процене и стратешке процене утицаја на животну средину, као и у поступку издавања еколошке дозволе и утврђује право јавности да учествује у поступку доношења одлука о животној средини.
- **Закон о процени утицаја на животну средину**, уређује поступак процене утицаја пројеката и активности на животну средину. Без сагласности на Процену утицаја се не може приступити изградњи предметног објекта/пројекта. Процедура информисања и учешћа јавности у доношењу одлука се спроводи у свим фазама (одлучивање о потреби Процене утицаја, одлучивање о обиму и садржају Процене утицаја, одлучивање о давању сагласности на Процену утицаја – у овој фази је омогућен увид у Процену утицаја у трајању од **20** дана, након чега се организује јавна презентација и јавна расправа)

Учешће локалне самоуправе, НВО, заинтересованих органа, организација и јавности, прилико доношења одлука о изградњи постројења

За предметно постројење, поред сагласности на Стратешку процену утицаја (која је саставни део Урбанистичког плана – који се такође ставља на увид јавности) и Процену утицаја, према Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађења неопходно је прибавити и интегрисану (еколошку) дозволу

Чланом 15. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађења прописује се обавеза да се јавности мора правовремено дати могућност за учешће у:

- ✓ поступку издавања дозволе за нова постројења;
- ✓ издавање дозволе за битне измене на постројењу;
- ✓ преиспитивању и ажурирању услова у дозволи;

Мониторинг квалитета животне средине на подручју Ћуприје

- Пре завршетка изградње постројења на територији Ћуприје, биће постављена аутоматска станица за мониторинг свих релевантих параметара квалитета ваздуха, са које се подаци добијају *on-line* што пружа могућност поређења резултата квалитета ваздуха пре и после пуштања у рад постројења. Станица ће бити у систему државног мониторинга.
- Постројење ће бити опремљено са најсавременијом опремом за мерење емисије свих загађујућих материја у све медијуме животне средине: ваздух, воде, подземне воде и земљиште.
- Подаци о свим емисијама и квалитету ваздуха ће бити јавни и свим заинтересованим у сваком тренутку доступни.

SOFRECO

Postrojenje za fizičko-hemijski tretman otpada - Srbija

Waste Physical-Chemical Treatment Facility - Serbia

irh
environnement

FEASIBILITY STUDY FOR HAZARDOUS WASTE
AND MEDICAL WASTE MANAGEMENT IN SERBIA
PRELIMINARY LAYOUT

ХВАЛА НА ПАЖЊИ